

“Kill the Bill” – Borba protiv pokušaja da se kriminalizuju protesti u Velikoj Britaniji

U Velikoj Britaniji su prethodnu godinu obeležili brojni ekološki protesti, koji su, slično kao i u Srbiji, podrazumevali blokade ulica, mostova, kružnih tokova i autoputeva. Ljudi su prepoznali da jedino ako izvrše jak pritisak mogu da nešto postignu, pa zato država pokušava na razne načine to da spreči. Mnogo ljudi koji su učestvovali u protestima je privedeno, a neki su dobili i zatvorske kazne.

Prema trenutnom zakonu oni koji blokiraju puteve mogu da dobiju ili novčanu kaznu ili zatvorsku kaznu od najviše 6 meseci, ili oba. U martu 2021. Britanska Vlada predložila je novi Zakon o policiji, kriminalu, osuđivanju i sudovima kako bi pokušala da kriminalizuje (pravo na) protest. Predlog zakona podrazumeva strožije kazne za blokiranje autoputeva, dok bi za “skrnavljenje spomenika” moglo da se dobije i do 10 godina zatvora. Takođe predlog omogućava policajcima da zaustave i pretresu bez osnovane sumnje bilo koga na protestu, a oni koji imaju istoriju “incidentnog” ponašanja na protestima dobijaju sudsku zabranu prisustvovanja protestima čak iako nisu počinili prekršaj. Najproblematičniji deo zakona je onaj gde policija ima pravo da prekine protest ako smatra da je “suviše glasan” ili “previše ometajući”, što zapravo znači da mogu da prekinu svaki protest koji im se ne dopada. Zakon predviđa krivičnu prijavu umesto prekršajne u slučaju boravka na prostoru u privatnom vlasništvu, čime se cilja na dodatnu kriminalizaciju blokade ili okupacije, osim ako “to ne dozvoli vlasnik ili korisnik”. Ova mera posebno ugrožava beskućnike i druge marginalizovane grupe, ali posledično i sve ljude koje nemaju rešeno stambeno pitanje.

Protesti širom Velike Britanije protiv ovog zakona – pod parolom “Kill the Bill” – održavaju se od kada je on prvi put predložen. Demonstranti smatraju da ovakav predlog zakona ugrožava osnovna prava kao što su pravo na okupljanje, slobodu i izražavanje mišljenja. Većina sloboda koje danas uživamo tekovina su borbe radničke klase i izborene su upravo na ulicama, putem protesta i štrajkova, a ukoliko se ovaj zakon usvoji protesti će biti de facto kriminalizovani i zabranjeni kao sredstvo borbe.

Zakon je 8. decembra 2021. ušao u Dom Lordova, uz pokušaje da se u zadnji čas uvedu dodatne zabrane koje bi uključile da organizovanje bilo kakvog protesta povlači otvaranje krivičnog dosijea i zatvorsku kaznu. Srećom, zahvaljujući rastućem pritisku javnosti, ove izmene su odbijene.

15. januara je organizovan još jedan u nizu protesta protiv ovog zakona i deluje da je pritisak protestnog pokreta “Kill the Bill” i brojnih protesta urodio plodom, jer su 17. januara u Domu Lordova glasali protiv usvajanja ovog zakona.

Iako je ovo velika pobeda, stvar je naravno još daleko od toga da bude gotova. Amandmani koji su uspeali da prođu biće dodati predlogu Zakona i o njima će se ponovo raspravljati 25. januara. Predlog zakona i dalje ima velike šanse da bude prihvaćen u izmenjenom obliku. Iako su najgori delovi Zakona odbijeni on je i dalje katastrofalan i kriminalizuje proteste jer daje policiji mogućnost da prekine svaki protest koji smatra “iritantnim”.